

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **V. K.**, bytem H. 5, B., adresa pro doručování H. 50, B., proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Dominikánské nám. 1, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2015, sp.zn. OUSR/MMB/0355819/2015, č.j. MMB/0355819/2015,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru územního a stavebního řízení ze dne 22.10.2015, sp.zn. OUSR/MMB/0355819/2015, č.j. MMB/0355819/2015, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2015, sp.zn. OUSR/MMB/0355819/2015, č.j. MMB/0355819/2015.

I. Podstata věci

Napadeným rozhodnutím ze dne 22.10.2015 žalovaný zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – Líšeň (dále též „stavební úřad“) ze dne 3.9.2015, sp.zn. STP/09573/2014/MAL, č.j. MCLISEN 07752/2015/2700/MAL, kterým byla žalobci podle § 173 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), uložena pořádková pokuta 500 Kč za to, že „neumožnil vstup na své pozemky a do stavby a nezúčastnil se kontrolní prohlídky“ na stavbě: rozestavěná stavba na pozemcích parc. č. 2356/1 a 2356/2 k.ú. Líšeň, při ulici Neklež.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce namítá, že nemůže být nucen k tomu, aby svojí součinností umožnil opatření důkazu proti němu. K tomu se dovolává nálezů Ústavního soudu sp.zn. I ÚS 431/04 a I ÚS 1849/08. Pokutu dále považuje za pokračování jeho šikanování ze strany stavebního úřadu (poukazuje mj. na to, že zápisy z jednání jsou činěny nečitelně rukou, a žalobce tak není schopen se řádně bránit). Dále namítá, že předmětná nemovitost má charakter obydlí (neboť tam žalobce bydlí), a odkazuje na § 172 stavebního zákona. Rovněž nesouhlasí s tím, že se jedná o rozestavěnou stavbu.

Žalobce upozorňuje též na to, že v oznámení o provedení kontrolní prohlídky ze dne 10.10.2007 bylo uvedeno, že stavba byla povolena rozhodnutím ze dne 29.7.1993, č.j. 3645-356/93/Ja. Stavební úřad tedy vnímá stavbu jako povolenou. Přesto o ní v napadeném rozhodnutí hovoří jako o stavbě nepovolené. Žalobce má za to, že pokud stavba nebyla dokončena do 30.6.1995 (což měl být termín jejího dokončení), měl jej stavební úřad vyzvat k tomu, aby si „požádal o prodloužení termínu dostavby“.

Žalobce dále namítá, že mu nebyla dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladům. K žalobě rovněž přiložil omluvu z účasti na kontrolní prohlídce a uvedl, že se jednalo o omluvu řádně odůvodněnou.

Žalobce setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem a z výše uvedeného důvodu se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Shrnutí argumentace žalovaného

Žalovaný považuje napadené rozhodnutí za souladné se zákonem a navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před zdejší soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů /dále jen „s.ř.s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

IV.a

Pokud žalobce namítá, že došlo k porušení zásady zákazu sebeobviňování, která plyne z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tak mu soud zapravdu nedává.

Zdejší soud přitom vyšel z judikatury evropské i tuzemské.

Judikatura Evropského soudu pro lidská práva, která v několika věcech („Funke“, stížnost č. 10828/84, „John Murray“, stížnost č. 14310/88, „P. G. a J. H.“, stížnost č. 44787/98, „Jalloh“, stížnost č. 54810/00) dovodila, že nerespektování zákazu sebeobviňování může porušit právo na spravedlivý proces.

Pokud jde o tuzemskou judikaturu, i v ní lze nalézt právní závěry k zákazu sebeobviňování v trestním řízení. Je pravdou, že český Ústavní soud dával zapravdu stěžovatelům, kteří namítali, že nemohou být pod hrozbou sankce nuceni k tomu, aby prostřednictvím jimi poskytované součinnosti umožnili opatření důkazu, který by následně mohl být použit proti nim – což by bylo sebeobviňování. Například v rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 671/05 ze dne 22.2.2006 Ústavní soud judikoval, že stěžovatel, který jako obviněný odmítl sejmutí pachové stopy, nemůže být prostřednictvím pokuty nucen k tomu, aby opatřil, resp. svou součinností umožnil opatření důkazu, který by mohl být použit proti němu v trestním řízení. Nucení k poskytnutí součinnosti k sejmutí pachové stopy pomocí pořádkové pokuty bylo tedy chápáno jako nepřípustný zásah do práv stěžovatele. K obdobným závěrům došel Ústavní soud i v dalších rozhodnutích, např. ve věci sp.zn. III. ÚS 655/06 ze dne 23.5.2007, kdy se stěžovatel odmítl podrobit odběru vlasů a bukálního stěru, nebo ve věci sp.zn. I. ÚS 636/05 ze dne 21.8.2006, kdy označil za důvodnou stížnost podezřelého, která byla pod hrozbou sankce nucena k vydání účetnictví. Tu je však třeba poznamenat, že již při rozhodování ve věci sp.zn. III. ÚS 655/06 ze dne 23.5.2007 měl

odlišné stanovisko ústavní soudce J. M., který uvedl, že nikdo není povinen přispět aktivním způsobem, přímo či nepřímo, k vlastnímu odsouzení. Podstatná je tu přitom myšlenka „přispění aktivním způsobem“. Právě tento směr výkladu zásady zákazu sebeobviňování se pak odrazil i ve stanovisku pléna Ústavního soudu ze dne 30.11.2010, sp.zn. Pl. ÚS 30/10, podle kterého na úkony, které nevyžadují aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jejich provedení, nelze pohlížet jako na úkony, jimiž by byl obviněný či podezřelý donucován k ústavně nepřipustnému sebeobviňování.

Standard aplikace zákazu sebeobviňování byl přitom již judikován na unijní úrovni; za klíčový lze podle soudu zdejšího pokládat závěr (dnešního) Tribunálu, jak byl podán v rozsudku ve věci „Mannesmannröhren-Werke AG proti Komisi“ ze dne 20.2.2001 (T-112/98). Zákaz sebeobviňování má být podle Tribunálu aplikován tak, že se při poskytování informací (odpovědi správnímu orgánu) lze omezit na otázky týkající se skutkového stavu (ve smyslu tam zmiňované prejudikatury „Orken“); lze odmítnout odpovídat na otázky, které se netýkají pouze skutkového stavu a které by mohly vést k přiznání podílu na protiprávním jednání. Z myšlenek Tribunálu ve věcech, v nichž se uvedenou otázkou zabýval, jsou tedy ve vztahu k nyní posuzované věci dobře využitelné ty, jimiž Tribunál dovozuje, že přiznání absolutního práva nevypovídat, jež v tamní věci mělo být projevem uplatnění práva neobvinít sama sebe, by zašlo za hranice toho, co je nezbytné pro zachování práva na obhajobu, a představovalo by pro správní orgán neodůvodněnou překážku v plnění jeho poslání.

Právě uvedené se podle zdejšího soudu dobře kryje s přístupem Evropského soudu pro lidská práva, který ve věci stížnosti č. 54810/00 („Jalloh“), s využitím své prejudikatury, mimo jiné uvedl, že „právo mlčet“ se nevztahuje na užití materiálů v trestním řízení, které lze získat od obžalovaného za použití donucovacích pravomocí, které však existují nezávisle na vůli podezřelého. Že se v této věci jednalo o dokumenty získané na základě předchozího soudního povolení, to není podle zdejšího soudu podstatné, neboť na tom argumentace Evropského soudu pro lidská práva v uvedené věci nestojí (hodnoceno bylo totiž vynucené vypuzení drog ukrytých v žaludku vyvoláním zvracení jako porušení zákazu mučení nebo podrobování nelidskému či ponižujícímu zacházení).

Dovolává-li se žalobce nálezu Ústavního soudu ze dne 18.2.2010, sp. zn. I.ÚS 1849/08, tak je třeba poukázat na to, že situace řešená Ústavním soudem v citovaném nálezu byla od situace žalobcovy odlišná. Ústavní soud sice v citovaném nálezu vyslovil, že uložení pořádkové pokuty jen z důvodu nedostavení se k podání vysvětlení je v oblasti správního trestání vyloučeno, neboť je zapotřebí přísně respektovat i princip zákazu sebeobviňování (*nemo tenetur se ipsum accusare*), stalo se tak ale v případě, kdy správní orgán vykonával svoji pravomoc *ultra vires*, neboť svým jednáním nesledoval určitý předvídatelný a racionálně zdůvodnitelný účel, pro který mu byla určitá pravomoc a kompetence svěřena. Jak uvedl Ústavní soud v bodu

26 a násl. nálezu: „ (...) Správnímu orgánu mělo být *prima facie* zřejmé, že jednání stěžovatele oznámené orgány Policie ČR z místa demonstrace nemůže naplňovat po právní stránce znak přestupku, a to proto, že umístění reproduktorů na komunikaci je součástí výkonu shromažďovacího práva. Podstatné je přitom právě to, že takový závěr plynul *prima facie* ze samotného oznámení skutku Policií ČR a dále, samozřejmě, ze znalostí právního řádu, resp. ústavního pořádku České republiky, bez toho, že by bylo třeba provádět další dokazování, resp. *apriorní*, tj. před zahájením řízení prováděné objasňování věci. I takové *apriorní* řízení, anebo právě ono, je velmi způsobilé přivodit poruchu v základních právech osoby, která má podat vysvětlení. Uložení pořádkového opatření (pořádkové pokuty) jen z důvodu nedostavení se k podání vysvětlení (tj. k podání informací) je v oblasti správního trestání vyloučeno, neboť je zapotřebí přísně respektovat i princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování, který plyne z interpretace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

27. Proto je Ústavní soud přesvědčen, že pokuta uložená za neuposlechnutí předvolání stěžovatele k podání vysvětlení nesledovala a ani nemohla sledovat racionální a ústavně aprobovatelný účel.(...)“.

V daném případě je však situace odlišná.

Podle § 133 stavebního zákona stavební úřad provádí kontrolní prohlídku rozestavěné stavby ve fázi uvedené v podmínkách stavebního povolení, v plánu kontrolních prohlídek stavby, před vydáním kolaudačního souhlasu a v případech, kdy má být nařízeno neodkladné odstranění stavby, nutné zabezpečovací práce, nezbytné úpravy nebo vyklizení stavby; může provést kontrolní prohlídku též u nařízených udržovacích prací, u odstraňované stavby a v jiných případech, kdy je to pro plnění úkolů stavebního řádu potřebné (odst. 1). Na výzvu stavebního úřadu jsou podle povahy věci povinni zúčastnit se kontrolní prohlídky vedle stavebníka též projektant nebo hlavní projektant, stavbyvedoucí a osoba vykonávající stavební dozor. Ke kontrolní prohlídce stavební úřad podle potřeby přizve též dotčené orgány, autorizovaného inspektora nebo koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, působí-li na staveništi (odst. 4).

Podle § 152 odst. 3 písm. d) stavebního zákona je stavebník povinen mj. umožnit provedení kontrolní prohlídky, a pokud tomu nebrání vážné důvody, této prohlídce se zúčastnit.

Totožná povinnost je stanovena v § 154 odst. 1 písm. c) stavebního zákona i vlastníkovi stavby.

Podle § 173 odst. 1 stavebního zákona může stavební úřad rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu do 50 000 Kč tomu, kdo závažným způsobem ztěžuje postup v řízení nebo provedení kontrolní prohlídky, anebo plnění úkolů podle § 172 tohoto

zákona tím, že a) znemožňuje oprávněné úřední osobě nebo osobě jí přizvané vstup na svůj pozemek nebo stavbu, b) na výzvu stavebního úřadu se nezúčastní kontrolní prohlídky, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen.

Jak vyplynulo ze správního spisu, stavební úřad obdržel informace o tom, že je na rozestavěné stavbě na p.č. 2356/1 a 2356/2 k.ú. Líšeň, při ulici Neklež pokračováno s výstavbou, přestože stavební úřad rozhodnutím ze dne 12.6.2013, sp.zn. STP/03167/2011/MAL, č.j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL, nařídil na této stavbě zastavení stavebních prací. Stavební úřad tedy v souladu se zákonem hodlal uskutečnit kontrolní prohlídku. To žalobci řádně oznámil a vyzval jej k účasti na kontrolní prohlídce (oznámení bylo žalobci doručeno dne 15.7.2015). Současně žalobce poučil o následcích pro případ, že se nedostaví.

Je nesporné, že žalobce je vlastníkem předmětné stavby i jejím stavebníkem. Rovněž je zřejmé, že se na základě zákonné výzvy stavebního úřadu nedostavil ke kontrolní prohlídce, přestože tak učinit měl. Stavební úřad tedy v daném případě nepostupoval *ultra vires* (na rozdíl od správního orgánu ve věci řešené Ústavní soudem).

Zároveň žalobce nebyl předvoláván k tomu, aby podával jakékoli informace (na rozdíl od případu řešeného Ústavní soudem) a tím se tak obviňoval. Žalobce nebyl nucen k tomu, aby „uznal“ jakékoli svoje protiprávní jednání (aby se „přiznal“). Jestliže stavební zákon výslovně stanoví žalobci coby stavebníkovi a vlastníkovu stavby povinnost kontrolní prohlídky se zúčastnit, bylo na žalobci, aby tak učinil. Účast na takové prohlídce nemůže být pokládána za jakékoli sebeobviňování, jež by mělo být zakázáno.

Pokud se žalobce dovolává nálezu Ústavního soudu ze dne 22.2.2005, sp.zn. I.ÚS 431/04, tak ani ten na danou situaci nedopadá. V tomto případě Ústavní soud posoudil jako odporující zásadě zákazu sebeobviňování, jestliže byla stěžovateli uložena pořádková pokuta za to, že odmítl vydat věci důležité pro trestní řízení. Nic takového však žalobci uloženo nebylo. Ústavní soud zde však poukázal i na svůj náleze ze dne 20.2.2001 sp.zn. Pl. ÚS 29/2000, v němž konstatoval, že: *„Právní možnost zajištění důkazů pro účely řízení kárného (nebo i trestního) proti vůli kárně (nebo i trestně) obviněného nemůže být zjednodušeně chápána jako nezákonné a neústavní donucování obviněného k poskytování důkazů proti sobě samému. Je nutné rozlišovat ono ústavně zaručené právo nebýt donucován k sebeobvinění na straně jedné, tedy předložit proti sobě důkaz pod donucením, od právní možnosti, kterou má kárná (trestní) moc, proti vůli obviněného opatřovat důkazy, tj. i jejich odnětím, nebyl-li vydán, a v jeho neprospěch, to na straně druhé“*.

V daném případě tedy žalobce nebyl donucován k žádnému přiznání ani nebylo požadováno, aby cokoli předkládal. Žalobce byl toliko v souladu se stavebním

zákonem vyzván, aby umožnil provedení kontrolní prohlídky rozestavěné stavby. Jak uvedl Ústavní soud ve výše citovaném nálezu ze dne 18.2.2010, sp. zn. I.ÚS 1849/08, „*správní řízení nemůže být v demokratickém právním státě ovládáno zásadou „součinnosti správních orgánů s účastníky řízení“*. Svobodný jednatel, jako součást občanské společnosti, nemůže být v právním státě partnerem správního orgánu vykonávajícího vrchnostenská oprávnění. Má naopak povinnost se takovým opatřením podrobit, jsou-li vykonávána řádně, tj. nejde-li o exces“. V daném případě se o exces nejednalo, a proto žaloba v tomto žalobním bodu důvodná není.

IV.b

Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že se nejedná o rozestavěnou stavbu. Jak vyplývá ze správního spisu, předmětná stavba dosud nebyla dokončena, natož aby byla zkolaudována, a je tedy stavbou rozestavěnou. Nic na tom nemůže změnit ani to, že „nový občanský zákoník“ tento pojem „nezná“ nebo to, že podle žalobcova názoru katastrální úřad rozestavěnou stavbu již nezapisuje do katastru nemovitostí. Podstatné je, že tento pojem „zná a používá“ stavební zákon.

Domnívá-li se žalobce, že je předmětná stavba jeho obydlím ve smyslu § 172 stavebního řádu, nelze mu přisvědčit. Obydlí je obecně chápáno jako místo, kde někdo bydlí. V obecném slova smyslu tedy žalobce může rozestavěný hotel Iris vnímat jako svoje obydlí. Nejedná se však o obydlí v právním slova smyslu. Náš právní řád definuje pojem obydlí v § 133 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, podle něhož je obydlím dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející. Z uvedeného je zřejmé, že určitá prostora (dům, byt) může být obydlím v právním slova smyslu teprve tehdy, může-li jako obydlí sloužit. Pro závěr, že jde o obydlí, je tedy rozhodný „kolaudovaný stav“ předmětné prostory, tj. stav založený rozhodnutím příslušného stavebního úřadu, který závazně stanoví, že určitá stavba či prostora může sloužit k bydlení. Za obydlí nelze pokládat nebytové prostory (např. kanceláře, učebny, tovární dílny, garáže, skladiště), které slouží k jinému účelu než k bydlení. V daném případě, jak již je uvedeno výše, předmětná nemovitost nebyla vůbec zkolaudována k bydlení (ostatně nebyla zkolaudována vůbec), tudíž nemůže být obydlím ve smyslu stavebního zákona.

Na právě uvedeném nic nemění tvrzení žalobce, že tam fakticky žije a že mu je známo, že existuje celá řada nedokončených staveb, kde jejich vlastníci bydlí, aniž by byli vystaveni jakýmkoli kontrolám.

IV.c

Pokud žalobce namítá, že stavební úřad pochybil, jestliže jej před vydáním rozhodnutí neseznámil s podklady rozhodnutí, nelze s ním souhlasit.

Podle § 36 odst. 3 správního řádu nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

V daném případě bylo vydáno rozhodnutí o pořádkové pokutě podle § 173 stavebního zákona. Podle odst. 3 tohoto ustanovení postupuje stavební úřad při ukládání pořádkové pokuty podle ustanovení správního řádu o pořádkové pokutě (§ 62 správního řádu). Podle § 62 odst. 5 správního řádu je prvním úkonem v řízení ve věci uložení pořádkové pokuty vydání rozhodnutí.

Stanoví-li tedy správní řád v § 62 odst. 5, že prvním úkonem v řízení o uložení pořádkové pokuty je vydání rozhodnutí, znamená to, že vydání takového rozhodnutí nepředchází ani oznámení o zahájení řízení podle § 46 odst. 1 správního řádu ani výzva správního orgánu podle § 36 odst. 3 správního řádu, aby se účastník řízení, tj. ten, komu je pokuta ukládána, vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí. Ustanovení § 62 odst. 5 správního řádu právě pro takovéto případy „stanoví jinak“, jak předpokládá § 36 odst. 3 správního řádu.

Stavební úřad tedy nepochybil, pokud žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí nevyzval.

Právě uvedené ovšem platí jen pro postup orgánu, který pořádkovou pokutu ukládá, nikoli již pro odvolací orgán rozhodující o odvolání proti rozhodnutí o uložení takové pokuty. Odvolací orgán totiž není orgánem rozhodujícím o uložení pořádkové pokuty, nýbrž orgánem, který přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, jehož bylo výsledkem, s právními předpisy. Právě proto pro řízení před ním platí obecná úprava daná správním řádem, neboť pro jiný postup odvolacího správního orgánu v případě pořádkových pokut zákon jinak nestanoví (viz § 89 a násl. správního řádu).

Ze spisu přitom vyplynulo, že žalovaný žalobce s podklady rozhodnutí v odvolacím řízení neseznámil.

Odmítání postupu podle § 36 odst. 3 správního řádu ve věcech pořádkových pokut v odvolací instanci by bylo možno hodnotit z pohledu zásady rozumnosti jako nepřijatelný kabinetní způsob rozhodování o právech a povinnostech občanů, budící u nich reálný důvod k pochybnostem o nestrannosti a nezávislosti rozhodování, ztrátě důvěry ve spravedlivé rozhodnutí, vedoucí až k úvahám o možné svévoli. Přitom důvěra v právo patří mezi základní mimoprávní atributy právního státu.

Žalovaný tedy pochybil, pokud žalobce před vydáním rozhodnutí neseznámil s podklady rozhodnutí.

Soud dále musel vážit, zda se tato vada mohla projevit na zákonnosti napadeného rozhodnutí. Dospěl však k závěru, že nikoli. Smyslem procesního práva upraveného v § 36 odst. 3 správního řádu totiž je dát účastníku k dispozici skutková zjištění správního orgánu, aby mohl případně poukázat na jejich nesprávnost nebo aby navrhl jejich doplnění.

V daném případě byl žalobce pořádkovou pokutou potrestán za to, že se nezúčastnil kontrolní prohlídky rozestavěné stavby konané dne 28.7.2015. To se žalobce dozvěděl z prvostupňového rozhodnutí, jehož podkladem bylo (vedle výzvy k účasti a žalobcovy omluvy, které mu byly známy) *de facto* nedostavení se žalobce, které se materializovalo v protokolu o provedení kontrolní prohlídky. Skutečnosti, že se na prohlídku nedostavil, si byl žalobce jistě velice dobře vědom. Žádný další podklad pro rozhodnutí (a to ani pro rozhodnutí odvolací) pak spis neobsahuje a ani obsahovat nemusí. Z uvedeného je tedy zřejmé, že popsáním pochybením žalovaného nebyl žalobce nijak dotčen ve svých právech, neboť mu veškeré podklady, na základě nichž žalovaný rozhodoval, byly známy. Toto pochybení žalovaného se tedy na zákonnosti rozhodnutí nemohlo nijak projevit.

IV.d

Namítá-li žalobce, že se z kontrolní prohlídky omluvil, je třeba s ním souhlasit. Důvodem omluvy byla obava žalobce, že „jde o pokračování vyšetřování“. Žalobce zde též vyslovil domněnku, že není „povinen přispívat k vlastnímu obvinění“. Jak již je uvedeno výše, soud v účasti žalobce na kontrolní prohlídce nespatřuje porušení zásady zákazu sebeobviňování a omluvu neúčasti z tohoto důvodu tedy nelze považovat za řádnou. Stavební úřad tedy nepochybil, pokud žalobcovu omluvu neakceptoval.

Pochybení však soud shledal v tom, že stavební úřad žalobci před uskutečněním prohlídky nesdělil, že jeho omluvu nepovažuje za řádnou a že se v případě nedostavení na kontrolní prohlídku skutečně vystavuje hrozbě pořádkové pokuty.

Jak totiž vyplynulo ze správního spisu, žalobce byl stavebním úřadem opakovaně vyzván k poskytnutí součinnosti (např. výzvou ze dne 15.1.2015 byl vyzván k podání vysvětlení, výzvou ze dne 30.3.2015 k účasti na kontrolní prohlídce). Požadovanou součinnost však žalobce zásadně neposkytoval a na předvolání se zpravidla nedostavoval. Omlouval se přitom obdobným způsobem, jako tomu bylo v daném případě. Pokud šlo o kontrolní prohlídku nařízenou na den 21.4.2015, byla omluva žalobce ze dne 13.4.2015 dokonce zcela totožná jako v případě právě projednávaném. Stavební úřad však k uložení pořádkové pokuty nepřistoupil, přestože žalobce na možnost jejího uložení ve výzvě ze dne 30.3.2015 rovněž upozornil a žalobce se kontrolní prohlídky nezúčastnil. Žalobce tedy mohl nabýt oprávněného přesvědčení, že jeho omluvu (odůvodněnou aplikací zásady zákazu sebeobviňování) stavební úřad akceptoval. Na základě toho pak žalobce totožnou omluvu použil i

v případě předvolání na kontrolní prohlídku dne 28.7.2015. Jestliže stavební úřad žalobce za této situace hodlal sankcionovat pořádkovou pokutou, měl mu sdělit, že jeho omluvu nepovažuje za řádnou. Pokud tak neučinil, postupoval v rozporu se zákonem.

Podle § 4 odst. 2 správního řádu správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.

Rozsah zmíněného poučení je třeba posuzovat vždy podle povahy konkrétní situace (podle povahy úkonu a osobních poměrů dotčené osoby). V případě výzvy k účasti na kontrolní prohlídce a následků nedostavení se bylo poučení obsažené ve výzvě dostatečné. Žalobce se však z účasti omluvil. Byť není třeba, aby správní orgány na každou omluvu účastníka správního řízení reagovaly a sdělovaly mu, zda omluvu akceptují či nikoli, v daném případě tak stavební úřad učinit měl. Jak již bylo uvedeno výše, žalobce na základě předchozího postupu stavebního úřadu (v případě kontrolní prohlídky ze dne 21.4.2015) totiž mohl mít oprávněně za to, že jeho omluva je řádná a důvodná. Stavební úřad, který žalobci nesdělil, že jeho omluvu z kontrolní prohlídky ze dne 28.7.2015 nepovažuje za řádnou a neakceptuje ji, se tak dopustil vady řízení.

Právě popsaná vada řízení pak vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí mít mohla. Pokud by totiž žalobce věděl, že jeho omluva nebude akceptována a že mu uložení pořádkové pokuty skutečně reálně hrozí (narozdíl od kontrolní prohlídky konané dne 21.4.2015), nelze vyloučit, že by se kontrolní prohlídce zúčastnil (jako ostatně učinil v případě kontrolní prohlídky konané dne 4.12.2014). Uložená pořádková pokuta je tak pokutou uloženou v rozporu se zákonem. Soud tedy shledal v této části žalobu důvodnou.

Za dané situace považuje zdejší soud za nadbytečné provádět dokazování žalobcem navrženou dokumentací skutečného provedení stavby, neboť ta není pro posouzení napadeného rozhodnutí potřebná. Soud totiž není oprávněn v daném řízení o žalobě přezkoumávat jiná rozhodnutí, než ta, která jsou předmětem žaloby (tj. rozhodnutí o pořádkové pokutě).

Rovněž nebylo třeba dokazovat protokolem z ústního jednání ze dne 18.7.2013. I kdyby totiž skutečně byly některé protokoly psané ručně hůře čitelné, neznamená to, že je žalobce stavebním úřadem šikanován. Žalobci totiž nic nebrání tuto skutečnost do protokolu poznamenat, případně odepřít z tohoto důvodu podpis protokolu a protokol podepsat až poté, co bude správním orgánem přepsán.

Pokud pak žalobce poukazuje na to, že se v některých písemnostech (např. v oznámení o provedení kontrolní prohlídky ze dne 10.10.2007) hovoří o předmětné stavbě jako o povolené, nejedná se o skutečnost, která by mohla dané řízení jakkoli ovlivnit. Jak již soud uvedl výše, je to toliko rozhodnutí o pořádkové pokutě a na ně

navazující rozhodnutí žalovaného, které je soud oprávněn v tomto řízení přezkoumávat.

To samé je pak třeba uvést i ve vztahu k námitce, že stavební úřad pochybil, pokud žalobce nevyzval k tomu, aby si přede dnem 30.6.1995 „požádal o prodloužení termínu dostavby“. Tato otázka totiž rovněž mívá předmět daného řízení.

V. Závěr

S ohledem na výše uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že žaloba je důvodná, proto napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. bez jednání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 4000 Kč za zaplacené soudní poplatky. Poplatek za návrh na odkladný účinek však nebyl vynaložen důvodně, neboť tento žalobcův návrh byl zamítnut. Naopak poplatek za žalobu byl důvodně vynaloženým nákladem. Žalovaný je tedy povinen ve stanovené lhůtě zaplatit žalobci částku 3000 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 8. srpna 2017

Za správnost vyhotovení:
R. L.

David Raus, v.r.
předseda senátu